

Úterý 23. září 2008

Boloňský proces a mobilita studentů

P6_TA(2008)0423

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. září 2008 o Boloňském procesu a mobilitě studentů (2008/2070(INI))

(2010/C 8 E/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na články 149 a 150 Smlouvy o ES,
 - s ohledem na sdělení Komise nazvané „Plnění programu modernizace pro univerzity: vzdělávání, výzkum a inovace“ (KOM(2006)0208),
 - s ohledem na sdělení Komise nazvané „Mobilizace inteligenčního potenciálu Evropy: možnost pro univerzity plně přispět k lisabonské strategii“ (KOM(2005)0152),
 - s ohledem na zprávu nazvanou „Zaostřeno na strukturu vysokého školství v Evropě. Vývoj v jednotlivých zemích v rámci Boloňského procesu – 2006/07“, (Eurydice, Evropská komise, 2007),
 - s ohledem na průzkum Eurobarometru z března 2007 ohledně „Vnímání reforem vysokoškolského vzdělání“,
 - s ohledem na svůj postoj při prvním čtení ze dne 25. září 2007 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o vypracovávání a rozvoji statistik o vzdělávání a celoživotním učení ⁽¹⁾,
 - s ohledem na usnesení Rady o modernizaci univerzit v zájmu konkurenceschopnosti Evropy v globální znalostní ekonomice ze dne 23. listopadu 2007,
 - s ohledem na závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady, které se konalo ve dnech 13. a 14. března 2008,
 - s ohledem na článek 45 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro kulturu a vzdělávání a stanovisko Rozpočtového výboru (A6-0302/2008),
- A. vzhledem k tomu, že cíle Boloňského procesu spočívají ve vytvoření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání do roku 2010 a dále v reformě vysokoškolského vzdělávání, v odstranění zbývajících překážek mobility studentů a učitelů a ve zvýšení kvality, přitažlivosti a konkurenceschopnosti vysokoškolského vzdělávání v Evropě,
- B. vzhledem k tomu, že mobilita studentů a kvalita vzdělávání musí zůstat jedním ze základních kamenů Boloňského procesu,
- C. vzhledem k tomu, že mobilita studentů vytváří nové kulturní, sociální a akademické hodnoty a vytváří příležitosti pro osobní růst a lepší vysokoškolské standardy a zaměstnatelnost ve vnitrostátním i v mezinárodním měřítku,
- D. vzhledem k tomu, že mobilita je pro mnoho studentů, výzkumných pracovníků a dalších zaměstnanců zejména v nových členských státech stále nedostupná, především kvůli nedostatečným grantům; vzhledem k tomu, že překážky jsou známy a strany, jež se diskuse účastní, na ně opakovaně poukazují,

(1) Úř. věst. C 219 E, 20.8.2008, s. 68.

Úterý 23. září 2008

- E. vzhledem k tomu, že by se měla věnovat patřičná pozornost náležitému financování výuky studentů, jejich životních nákladů a mobility,
- F. vzhledem k tomu, že Parlament důsledně řadil mobilitu studentů mezi své rozpočtové priority a vždy usiloval o zajištění přiměřené výše financování programů Společenství v oblasti vzdělávání; vzhledem k tomu, že jeho pevný postoj k této otázce vedl – přes škrty, které provedla Rada na návrh Komise – k navýšení prostředků na programy „Celoživotní vzdělávání“ a „Erasmus Mundus“ projednané v rámci víceletého finančního rámce na období 2007–2013 a v nedávných rozpočtových procesech,
- G. vzhledem k tomu, že jsou požadovány spolehlivé statistické údaje o mobilitě studentů, aby bylo možné nejen sledovat, srovnávat a hodnotit, ale také rozvíjet příslušné politiky a opatření,
- H. vzhledem k tomu, že uznávání informálního a neformálního vzdělávání je úhelným kamenem strategie celoživotního vzdělávání, a vzdělávání dospělých v tomto procesu by se proto mělo také uznat za důležité,
- I. vzhledem k tomu, že by žádné administrativní, finanční či jazykové bariéry neměly bránit rozhodnutí vycestovat do zahraničí,
- J. vzhledem k tomu, že mobilita povzbuzuje ke studiu cizích jazyků a ke zlepšení celkových komunikačních schopností,
- K. vzhledem k tomu, že je reforma a modernizace univerzity z hlediska kvality, struktury studií, inovace a flexibility naléhavě potřebná,
- L. vzhledem k tomu, že kvalita výuky je stejně důležitá jako kvalita výzkumu a musí se v celé Evropské unii reformovat a zmodernizovat, a vzhledem k tomu, že spolu obě tyto otázky úzce souvisí,
- M. vzhledem k tomu, že různé vnitrostátní systémy uznávání kvalifikací představují významnou překážku rovnému přístupu ke studentům a pokroku v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání a na evropském trhu práce,
- N. vzhledem k tomu, že mobilitu může brzdit neúplné a nedostatečné uznání navštěvovaných předmětů a neexistence rovnocenného známkování,
- O. vzhledem k tomu, že je nutné uplatňovat, koordinovat a podporovat systematický přístup ve všech zemích, které podepsaly deklaraci o Boloňském procesu,
- P. vzhledem k tomu, že Boloňský proces musí vést k vytvoření nového moderního modelu vzdělávání, který všem zajistí přístup k odborné přípravě, přičemž hlavním cílem je předávat znalosti a hodnoty a vytvářet do budoucna udržitelnou společnost, která si bude vědoma svých kvalit a bude zbavena sociální nerovnováhy,
1. domnívá se, že v rámci nového definování hlavních cílů Boloňského procesu po roce 2010 by mělo být prioritou zvyšování mobility studentů a kvalita různých systémů vzdělávání;
 2. zdůrazňuje, že k dosažení mobility studentů musí být přijímána opatření napříč různými oblastmi politiky; že rozličné aspekty týkající se mobility přesahují rámec vysokoškolského vzdělávání a vztahují se k sociálním věcem, financím a imigrační a vízové politice;
 3. vítá úsilí členských států v rámci mezivládní spolupráce, které je zaměřeno na zvýšení kvality a konkurenceschopnosti vzdělávání v Unii, a to zejména podporou mobility, zárukou uznání získané kvalifikace a zajištěním kvality vzdělávání, obzvláště vzhledem k omezenému manévrovacímu prostoru, jenž je důsledkem malého rozpětí ponechaného v okruhu 1a finančního rámce;
 4. je přesvědčen, že by se měla dále používat metoda konzultací všech zúčastněných stran: instituce a zástupci studentů by měli úzce spolupracovat, aby vyřešili přetrvávající překážky bránící mobilitě a problémy související s kvalitou a realizací Boloňského procesu;

Úterý 23. září 2008

5. upozorňuje, že při realizaci Boloňského procesu by se měla věnovat patřičná pozornost úzké a intenzivní spolupráci a koordinaci s Evropským výzkumným prostorem;

Mobilita studentů: kvalita a účinnost

6. trvá na naléhavé potřebě srovnatelných a spolehlivých údajů o mobilitě studentů a jejich socioekonomickém profilu, jako jsou společné ukazatele, kritéria a měřítka, aby se překonal současný nedostatek údajů a aby se podporovala výměna osvědčených postupů;

7. vyzývá univerzity, aby zdokonalily a zjednodušily informace poskytované on-line i off-line jak zahraničním studentům přicházejícím do dané země, tak domácím studentům, kteří chtějí odejít do zahraničí; univerzity a vnitrostátní agentury odpovědné za program Erasmus by měly spolupracovat se studentskými organizacemi, aby byly všechny informace k dispozici včas; univerzity by měly podporovat práva studentů, v souladu se závazky, které jim vznikly podepsáním listiny univerzit Erasmus (Erasmus University Charter);

8. zdůrazňuje, že aby byly splněny cíle Boloňského procesu, je v oblasti mobility studentů a akademických pracovníků nezbytná vzájemnost; upozorňuje na nepoměr stávajících trendů, a zejména nízkou míru mobility směrem do členských států, které vstoupily do EU v letech 2004 a 2007;

9. upozorňuje na význam poradenské činnosti pro účely sociální, kulturní a jazykové integrace zahraničních studentů;

10. zdůrazňuje, že lepší ovládnutí jazyků představuje významný přínos a je jedním z důvodů mobility studentů a že je důležité, aby studentům v rámci programu Erasmus nebo v jeho průběhu byly nabídnuty intenzivní jazykové kurzy;

Reforma vysokoškolského vzdělávání a modernizace univerzit: kvalita, inovace a flexibilita

11. vyzývá univerzity v Unii, aby provedly inovativní, dalekosáhlou a metodickou reformu vyučovacích osnov, protože pro snadnější mobilitu studentů je rozhodující ambiciózní a vysoce kvalitní přepracování obsahu a organizace; vybízí k zavedení „studijní období mobility“ do všech programů akademických stupňů aby studenti mohli vycestovat do zahraničí;

12. vyzývá, aby se kladl důraz na potřebu společných evropských doktorandských programů, které podporují mobilitu studentů doktorandských programů, a na vytvoření rámce pro evropský doktorát;

13. zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou hraje kvalita a vysoká odborná úroveň výuky, jelikož kvalifikovaní učitelé ve všech oborech studia, jejich rozvoj a další odborné vzdělávání mají rozhodující význam pro přitažlivost a účinnost studia a pro dosažení cílů Boloňského procesu;

14. znovu připomíná potřebu širšího mezinárodního dialogu a výměn informací a zkušeností k usnadnění souladu vzdělávání učitelů, a to včetně vzdělávání učitelů základních škol, a ke zvýšení účinnosti trvalého profesního rozvoje;

Financování a investice do mobility studentů a sociální rozměr

15. studentům ze znevýhodněných sociálních skupin by měla být poskytována zvláštní pomoc, např. formou nabídky nenákladného a přiměřeného ubytování; často je zapotřebí i další podpory po příjezdu do země;

16. navrhuje zavedení jednotného evropského průkazu studenta, aby se usnadnila mobilita a umožnilo se studentům získat slevy na ubytování a základní živobytí;

Úterý 23. září 2008

17. vyzývá členské státy a příslušné orgány, aby zaručily rovnocenný a všeobecný přístup k mobilitě zavedením jednoduchých, flexibilních a transparentních postupů při poskytování grantů a poskytnutím další finanční podpory pro studium v zemích s vysokými životními náklady a pro studenty, kteří ji potřebují; považuje za zásadní, aby tuto podporu studenti obdrželi před odjezdem, aby se zamezilo jejich nadměrnému finančnímu zatížení;
18. vítá skutečnost, že v souvislosti se střednědobým přezkumem víceletého finančního rámce zaktualizovaným v prohlášení připojeném k interinstitucionální dohodě o rozpočtové kázi a řádném finančním řízení ze dne 17. května 2006 by mohlo být zváženo rozšíření finančního balíčku pro programy spojené se vzděláváním, a zejména s granty Erasmus, na základě výsledků sledování a hodnocení tohoto programu;
19. upozorňuje, že by měly být zavedeny a podporovány nové prostředky pro financování mobility studentů, např. bezúročné půjčky nebo převoditelné půjčky;
20. vyzývá evropské univerzity, aby spolupracovaly se soukromým sektorem (např. s hospodářskými a podnikatelskými organizacemi, jako jsou obchodní komory) s cílem nalézt nové účinné mechanismy pro spolufinancování mobility studentů v každém studijním cyklu (bakalářském-magisterském-doktorandském), a zvýšit tak kvalitu vzdělávacích systémů;
21. navrhuje navázat plodný dialog a dvoustranné výměny mezi podniky a univerzitami, které by vedly k inovativním partnerstvím a k vyzkoušení nových způsobů spolupráce;

Kvalita a plné uznávání diplomů

22. vyzývá Komisi a členské státy, aby pokračovaly v uplatňování evropských referenčních rámců (Boloňský kvalifikační rámec, Evropský kvalifikační rámec celoživotního vzdělávání, evropské standardy a pokyny pro zajištění kvality a Lisabonská úmluva o uznávání) s cílem vytvořit Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání;
23. zdůrazňuje proto, že je nezbytné zavést komplexní, jednotný a účinný systém převodu kreditů ECTS: na základě jednotného společného rámce by kvalifikace studentů a akademických pracovníků měly být snadno převoditelné mezi různými evropskými vzdělávacími systémy;
24. zdůrazňuje, že třístupňový systém (bakalářský, magisterský a doktorandský cyklus) by mohl být flexibilnější, zejména kdyby se pro první a druhý cyklus uplatňoval systém „4 + 1“ místo „3 + 2“; mohlo by to být vhodnější pro některé typy studia, neboť by se tak umožnila větší mobilita a zaměstnatelnost absolventů;
25. za stáží a další informální a neformální zkušenosti s mobilitou, jež byly schváleny univerzitami, by měly uděleny kredity na základě evropského systému pro převod kreditů (ECTS) a měly by být uznávány jako nedílná součást studijních plánů;

Provádění Boloňského procesu ve všech zúčastněných zemích

26. vyzývá příslušné orgány členských států a evropské univerzity, aby podporovaly a prosazovaly výměnu osvědčených postupů a osvětové iniciativy;
27. naléhavě vyzývá členské státy, aby v souladu se směrnicemi EU o vízech zjednodušily postupy pro udělování víz a aby mobilním studentům snížily náklady na jejich získání, zejména pokud jde o studenty z členských států východnějších členských států a z kandidátských zemí;

*

* *

28. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.